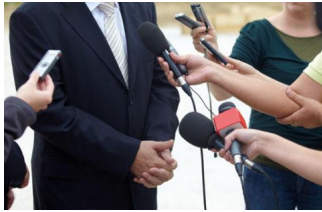

Tây phương, người ta thường nói: có hai nghề rất khó tìm ra người tài và nói thật: nghề người bán xe cũ và các chính trị gia.

Hình: Getty Images/Hemera

Xe cũ đến mấy, khi vào tiệm, cũng được đánh bóng; và qua miệng cửa hàng, tự nhiên biến thành mới, đẹp, an toàn, sang trọng và, dĩ nhiên, mới tinh hơn hẳn. Có điều sự gian dối của người bán xe cũ, nghĩ lại, cũng đáng thất vọng. Thật nhất, họ chỉ lừa dối người mua. Và người mua chỉ bị lừa, xui xẻo, vài lần trong đời. Là họ thôi. Với lại, mới lừa cũng có giới hạn. Chỉ có xe cũ trị giá hàng ngàn, họ nâng lên hàng 7,8 ngàn là thôi. Có lẽ hiếm khi nào tăng được gấp đôi. Lý do là họ còn chịu sự ép buộc tranh chấp các đời thế khác. Thật hai, dù sao đó cũng là chuyện mua bán. Mà nguyên tắc chính của mua bán là sự đồng thuận (thu mua và bán).

Các chính trị gia thì khác. Tuy mà giới chính trị gia thường nói nhiều nhất có lẽ là từ "sự thật" hay "chân lý" (kiểu "Sông có thể cạn, núi có thể mòn, nhưng chân lý ấy không bao giờ thay đổi"). Nhưng rất hiếm khi chân lý ấy là chân lý thật. Thường là giả. Lại là giả do cớ: chúng là người sống đời tư. Có thể nói một cách ngắn gọn: chính trị là đời tư. Tìm được một nhà chính trị thành thực, nhất là thực thà, là một điều bất khả. Sự khác biệt giữa nhà chính trị này và nhà chính trị kia, với phương diện này, chỉ là mức độ, kể cả mức độ đời tư cũng như mức độ khôn khéo khi đời tư. Vội thôi.

Nói đến sự đời tư của các nhà chính trị, tôi nhớ ngay đến một nhân vật của một nhà cựu ngoại giao người Singapore, Kishore Mahbubani, trong một bài viết trên The Financial Times mới đây:

"Các nhà đầu cơ tài đang sụp đổ. Các chế độ dân chủ cũng đang sụp đổ. Một trùng hợp lạ lùng chăng? Hay có lẽ, đó là dấu hiệu của một sự thay đổi căn bản nào đó trong khuynh hướng lịch sử nhân loại? Tôi nghĩ là không vậy. Tôi chỉ sao các nhà đầu cơ tài tởn tởi? Tôi chỉ chúng nói láo. Muammar Gaddafi là một trong những tên nói láo lớn nhất của thế kỷ 20. Họ tuyên bố là nhân dân nước họ yêu họ. Họ kiểm soát mọi nguồn thông tin đến nhân dân họ bằng cách ngăn chặn mọi sự thật khác với những gì họ nói. Rồi các máy điện thoại di động đến gần ra đời nên mọi người lại với nhau. Sự thật lan truyền rộng rãi, cuộc trò chuyện sống đời tư mà tên đầu cơ tài đã phát đi phát lại trên các đài truyền thanh. Thường thì như vậy, ở Ai Cập và Tunisia, các chế độ một đảng kiểm soát trên các tờ báo. Nói một cách vắn tắt, kẻ thù đã và đang xói mòn khả năng nói láo của các tên đầu cơ tài với nhân dân nước chúng. Vậy tôi sao các nhân dân chúng cũng đang sụp đổ

đều cùng lúc? Câu trả lời đơn giản: các nhân dân chúng ta cũng đang nói láo."

Cho các nhân dân chúng ta đang sống dưới chế độ cũng vậy. Có lẽ Mahbubani cũng căn cứ vào sự suy thoái kinh tế mà nói như vậy. Cho Gaddafi là kẻ nói láo lớn nhất thế giới thì kẻ cũng phải vậy. Nghĩ xem, những người Mahbubani kẻ nói láo của Gaddafi, vậy người Việt chúng ta, nghe quen thuộc lắm, phải không? Thì, nhân dân ta, cũng có người lúc nào cũng xưng xưng tuyên bố là độc lập của nhân dân yêu mến đó thôi. Không phải chỉ yêu mến sông. Mà yêu mến như bác, như cha, như ông cụ! (Như câu hát: "Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn các em nhi đồng".)

Không ai có thể chối cãi là các nhân dân chúng ta, các chính trị gia cũng nói láo. Nói láo trong truyền thống là khác. Đã có nhiều người viết nhiều cuốn sách dày cộm về thế chính trị đời trá (the politics of lying) ở Tây phương và vô số bài báo hàng ngày của George W. Bush nói láo về sự hiên diện của các loại vũ khí giết người hàng loạt của Saddam Hussein như cái chế độ của công Iraq. Đã đành. Ngay chính Barack Obama cũng biết nói láo khi không dám nhìn nhận sự thật là kinh tế Mỹ đang bị khủng hoảng nghiêm trọng và chính phủ có những biện pháp cứu vãn mà không và quy luật lịch sử. Những đó chỉ là những lời nói láo lớn. Còn những lời nói láo nhỏ hơn thì chúng ta còn là nhiều hơn.

Tuy nhiên, dù nhiều đến đâu, chúng ta các chính trị gia và các nhân dân chúng ta cũng không thể nói láo nhiều bằng các chính trị gia và các nhân dân ở các nước khác. Các nhân dân chúng ta, ít nhất cũng còn có các phe đối lập và giới truyền thông và lúc nào cũng rình rập để bắt quở tang những lời nói láo. Rồi tri hô. Rồi vạch mặt. Rồi phê phán. Bị bắt vậy, giới làm chính trị, dù muốn nói láo, cũng đâm ra dè dặt. Các nhân dân ở các nước khác thì ngay cả những sự dè dặt thì người cũng không có. Họ được quy định trên các cơ quan truyền thông. Radio là của họ. Truyền hình là của họ. Báo chí là của họ. Không ai dám nghi vấn họ cả. Họ cứ nói như thánh phán. Rồi sự có của bọn nhân dân bợ xúm vào tăng cường. Thành ra họ nói láo dễ dàng như việc họ mua hàng ban đầu. Nhân dân yêu mến họ. Nhân dân tin tưởng họ. Nhân dân ủng hộ họ. Một triệu người là nhân dân. Một ngàn người là nhân dân. Một trăm người là nhân dân. Chính họ - cũng là nhân dân nữa.

Một mình họ tha hồ tô vẽ các sự hoang đường về chính họ. Họ nói láo không bị trừng phạt mà là vì vậy. Có thể nói, nếu được đi tìm kiếm tiên của các tên độc tài là nói láo, thì được đi tìm kiếm hai của chúng ta chính là: tuy nhiên không bị trừng phạt khi nói láo. Tuy nhiên.

Ví dụ, Việt Nam, sau khi câu chuyện Lê Văn Tám, cậu bé bán dầu phèo rang thơm xăng thì được rồi chứ ý định kho xăng, nhét vào một thùng xăng gỗ như một, làm bùng cháy cả một kho xăng lớn của Pháp vào năm 1946, gần đây, bài viết trên là một câu chuyện hoàn toàn bịa đặt. Có ai xử họ không? Có. Hai người: một là Trần Huy Liệu, một là Phan Huy Lê, cũng là sự giả. Còn giới chính trị thì sao? Không ai lên tiếng cả. Lê Văn Tám, cho đến bây giờ, vẫn được đặt tên đường, tên công viên và tên trường học. Hàng ngày, họ sinh ra rồi được các bài ca tụng "anh Tám" anh hùng chống Pháp.

Còn bao nhiêu chuyện khác nữa.

Những thôi. Liệu như một câu viết của Mahbubani trong đó nói rằng: "kể thuật đã và đang xói mòn khả năng nói láo của các tên độc tài đối với nhân dân nước chúng ta." Kẻ thù của những tên độc tài, như vậy, chúng ta phải là những người đứng sau xúi giục các biện pháp tình hình trong Trung Quốc đâu. Chúng ta chính là các blog, twitter, facebook và những chiếc máy điện

Chính tr đ i tr

T c Gi 7843,: Nguy n H ng Qu c

Th 7913; T 432,, 21 Th 225;ng 9 N 259;m 2011 06:52

tho i di đ ng đ y, các "đ ng chí" .

(Nh tr công tôi v vi c t giác này đ y nhé!)